

Sygn. akt I PK 156/19

## POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z powództwa V. W.  
przeciwko Spółce [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.  
o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia umowy o pracę i o zasądzenie  
odszkodowania,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 30 stycznia 2020 r.,  
skargi kasacyjnej powódki od postanowienia Sądu Okręgowego - Sądu Pracy  
i Ubezpieczeń Społecznych w Ł.  
z dnia 7 marca 2019 r., sygn. akt VIII Pz (...),

**odrzuca skargę kasacyjną.**

### UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ł., postanowieniem z 7 marca 2019 r., oddalił zażalenie powódki V. W. na zarządzenie przewodniczącego składu orzekającego w Sądzie Rejonowym w Ł. z 11 stycznia 2019 r. o zwrocie pozwu w sprawie przeciwko Spółce [...] Spółce z o.o. w Ł. o przywrócenie powódki do pracy na poprzednio zajmowane stanowisko oraz zasądzenie na rzecz powódki wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, ewentualnie o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia umowy o pracę i zasądzenie na rzecz powódki odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem wypowiedzenia tej umowy.

Powódka V. W. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego z 7 marca 2019 r., zaskarżając orzeczenie to w całości.

Skargę kasacyjną oparła na podstawach naruszenia przepisów postępowania, mających istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1) art. 130 § 1 i 2 k.p.c. przez błędne przyjęcie przez Sąd Okręgowy w Ł., że pozew złożony przez V. W. nie może otrzymać prawidłowego biegu z powodu niezachowania warunków formalnych w postaci uiszczenia opłaty sądowej;

2) art. 203 § 2 zdanie 1 k.p.c. przez jego pominięcie wyrażające się błędnym uznaniem przez Sąd drugiej instancji, że mimo złożenia przez powódkę oświadczenia o cofnięciu powództwa w części dotyczącej roszczenia o przywrócenie do pracy, konieczne jest uiszczenie opłaty sądowej w zakresie cofniętego powództwa;

3) art. 203 § 1 i 4 k.p.c. przez ich pominięcie i uznanie, że w przedmiotowej sprawie modyfikacja powództwa dokonana na etapie badania spełnienia przez pozew warunków formalnych, wywołuje skutki prawne dopiero po zakończeniu tego etapu.

W ramach podstaw kasacyjnych skarżąca zarzuciła także naruszenia art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r., poz. 300) przez jego błędną wykładnię, prowadzącą do uznania, że w przedmiotowej sprawie zachodziły przesłanki uiszczenia przez powódkę opłaty od pozwu.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia (o oddaleniu zażalenia), jak również poprzedzającego go zarządzenia (o zwrocie pozwu) i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Ł. do dalszego procedowania. Wniosła również o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła tym, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, dotyczące możliwości skutecznej modyfikacji powództwa, a ponadto istnieją rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu z uwagi na jej niedopuszczalność.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, który przysługuje wyłącznie od orzeczeń wymienionych w art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c., a mianowicie: 1) od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku oraz 2) od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie.

Do tej kategorii orzeczeń z całą pewnością nie należy postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na zarządzenie przewodniczącego o zwrocie pozwu.

Według utrwalonego w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiska, zarówno pod rządem art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c., jak i w okresie wcześniejszym pod rządem art. 392 § 1 k.p.c., skarga kasacyjna (wcześniej kasacja) nie przysługuje od postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie na zarządzenie przewodniczącego o zwrocie pozwu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 29 czerwca 2000 r., V CZ 48/00, LEX nr 1220326; z 7 listopada 2006 r., I CZ 58/06; z 16 kwietnia 2008 r. I CZ 10/08, LEX nr 794590; z 28 czerwca 2007 r., IV CZ 42/07, LEX nr 951617; z 22 stycznia 2010 r., V CZ 64/09, LEX nr 1347911; z 18 lutego 2010 r., II CZ 101/09, LEX nr 1353163 oraz z 15 stycznia 2015 r. IV CZ 86/14, LEX nr 1646397).

Powyższe stanowisko jest między innymi konsekwencją uznania, że wymienione postanowienie (oddalenie zażalenia na zarządzenie o zwrocie pozwu) nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. Dotyczy ono bowiem wstępnej fazy postępowania i zamyka jedynie etap badania warunków formalnych pozwu, którego celem jest prawidłowe wszczęcie procesu. Pozew zwrócony nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem do sądu (art. 130 § 2 k.p.c.). Powód może ponownie wnieść pozew, już bez braków formalnych lub fiskalnych. W sprawach z zakresu prawa pracy, w których terminy dochodzenia roszczeń są stosunkowo krótkie (art. 264 k.p.), istnieje możliwość skorzystania przez powoda z art. 265 k.p.

Wymienione w powołanym art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. postanowienia sądu drugiej instancji podlegające zaskarżeniu skargą kasacyjną nie tylko muszą być postanowieniami kończącymi postępowanie w sprawie, lecz także powinny być

wydane w przedmiocie odrzucenia (a nie zwrotu) pozwu albo umorzenia postępowania. Jest to zamknięty katalog postanowień formalnie kończących postępowanie, od których może być wniesiona skarga kasacyjna, co oznacza, że skarga kasacyjna nie przysługuje od wszelkich innych – poza wyraźnie wymienionymi w rozważanym przepisie – postanowień sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie.

Możliwość zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji o oddaleniu zażalenia na zarządzenie o zwrocie pozwu nie jest więc objęta zakresem przedmiotowym art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. Nie jest też objęta zakresem przedmiotowym art. 394<sup>1</sup> § 2 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym przed 7 listopada 2019 r.), który stanowił, że w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398<sup>1</sup> k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Nie ma bowiem w systemie środków zaskarżenia „drugiego” zażalenia (od orzeczenia rozpoznającego „pierwsze” zażalenie). Jedynie w przypadku postanowień wydanych w przedmiocie odrzucenia (lecz nie zwrotu) pozwu oraz w przedmiocie umorzenia postępowania od postanowienia sądu drugiej instancji przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego. Zaskarżone postanowienie nie należy jednak do tej kategorii, o czym była już wcześniej mowa.

Podsumowując, Sąd Najwyższy uznał, że skarga kasacyjna powódki – wobec wniesienia jej od orzeczenia niewymienionego jednoznacznie w art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. – jest niedopuszczalna. Dlatego też, na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 3 k.p.c., podlegała ona odrzuceniu.